

Väljaandja: Ridala Vallavolikogu

Akti liik: määrus

Teksti liik: algtekst

Avaldamismärge: KO 2004, 163, 1556

Teede avalikuks kasutamiseks määramise ja valla omandisse võtmise kord

Vastu võetud 20.05.2004 nr 38

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (RT I 1993, 37, 558; 1999, 82, 755; 2000, 51, 322; 2001, 82, 489; 100, 642; 2002, 29, 174; 36, 220; 50, 313; 53, 336; 58, 362; 61, 375; 63, 387; 64, 390 ja 393; 82, 480; 96, 565; 99, 579; 2003, 1, 1; 4, 22; 23, 141; 88, 588) § 6 lõike 1, § 22 lõike 1 punktide 8 ja 37; Ridala valla põhimääruse (KO 2000, 63, 954; 2002, 33, 790) § 12 lõike 1 punkti 1, § 24 lõike 1 punktide 8 ja 37 alusel.

I. ÜLDSÄTTED

1. Käesolev teede avalikuks kasutamiseks määramise ja valla omandisse võtmise kord (edaspidi *kord*) sätestab Ridala valla haldusterritooriumil asuvate teede ja nende juurde kuuluvate rajatiste avalikuks kasutamiseks määramise tingimused ning Ridala valla (edaspidi *vald*) omandisse võtmise korra.

2. Mõisted

Tee – maantee, tänav, jalgtee ja jalgrattatee või muu sõidukite või jalakäijate liiklemiseks kasutatav rajatis.

Maantee – väljaspool linnu, aleveid ja alevikke paiknev rajatis sõidukite ja jalakäijate liiklemiseks.

Kohalik maantee – kohaliku omavalitsuse omandis olev rajatis kohaliku liikluse korraldamiseks.

Tänav – linnas, alevis või alevikus paiknev rajatis, mis on ehitatud või kohandatud sõidukite või jalakäijate liiklemiseks.

Jalgtee ja jalgrattatee – rajatis, mis on ehitatud või kohandatud kas ainult jalakäijate, nii jalakäijate kui ka jalgratturite või ainult jalgratturite liiklemiseks.

Külatee – külas paiknev, sõidukite või jalakäijate või sõidukite ja jalakäijate liiklemiseks kasutatav rajatis, mis ei ole maantee, tänav, jalgtee ega jalgrattatee.

Talitee – üle külmunud maa või veekogu rajatav tee, mis on ette nähtud mandri ja saarte või mandri eri kohtade vahel liiklemiseks ja mille kasutamise aeg on piiratud.

Avalik tee – riigi või kohaliku omavalitsuse omandis olev tee, mis on kasutatav igäühe poolt
Avalikult kasutatav tee – avalik tee ning eratee, mis on määratud avalikuks kasutamiseks, st tee, mis on kasutatav igäühe poolt.

Eratee – tee, mis kuulub füüsilisele või juriidilisele isikule ning mida võib ilma omaniku loata kasutada ainult seadusega määratud juhtudel.

Teemaa – maa, mis õigusaktidega kehtestatud korras on määratud tee koosseisus olevate

rajatiste paigutamiseks ja teehoiu korraldamiseks.

Tee kaitsevöönd – teeäärne ala tee kaitseks, teehoiu korraldamiseks, liiklusohutuse tagamiseks ning teelt lähtuvate keskkonnakahjustuste ja inimestele ohtlike mõjude vähendamiseks tee äärde rajatud tsoon.

3. Tee võetakse valla omandisse või määratakse avalikuks kasutamiseks avalikes huvides, eesmärgiga tagada liiklemise võimalus igapäevasele ja selleks, et:

3.1. muuta liiklemine ohutumaks ja paremaks;

3.2. tagada selle tee kaudu juurdepääs avalikult kasutatavale objektile, millele muu juurdepääsu võimalus puudub või on ilmselgelt ebamugav või ebaotstarbekas ning mõistlike kulutustega pole võimalik uut juurdepääsu rajada;

3.3. vähendada tee ja liikluse negatiivset mõju keskkonnale.

4. Avalikku huvi hindab vallavalitsus. Avaliku huvi korral on prioriteediks tee määramine avalikuks kasutamiseks, seejärel tee valla omandisse võtmine.

5. Valla omandisse võtmisel tuleb tee omandada koos kõigi selle juurde kuuluvate liiklemiseks ning tee ekspluatatsiooniks kasutatavate rajatistega.

6. Tee valla omandisse võtmine ei tohi tekitada vallale põhjendamatuid kohustusi.

7. Uute elamupiirkondade ja teede rajamisel tuleb tee väljaehitamine ette näha detailplaneeringuga, kusjuures väljaehitamise kohustus määratakse valla ja arendaja vahelise lepinguga enne detailplaneeringu kehtestamist.

II. ERATEE MÄÄRAMINE AVALIKUKS KASUTAMISEKS

8. Eratee määramine avalikuks kasutamiseks toimub järgmistel juhtudel:

8.1. avalik huvi eratee kasutamiseks on ajutine (nt kuni läheduses ehitatava avaliku tee valmimiseni);

8.2. eratee avaliku kasutamise suhtes on olemas põhjendatud avalik huvi, kuid tee valla omandisse võtmine on ebaotstarbekas, on raskendatud, ei ole korrast tulenevalt võimalik või on muul põhjusel välistatud.

9. Eratee avalikuks kasutamiseks määramiseks teeb vallavalitsus vastavasisulise ettepaneku eratee omanikule. Eratee võib määrata avalikuks kasutamiseks ka eratee omaniku ettepanekul.

9.1. Eratee omaniku nõusolekul ning vallavalitsuse ja eratee omaniku vahel sõlmitud lepingu alusel määrab eratee avalikuks kasutamiseks ning nimetab teehoiu korraldamise eest vastutava isiku vallavolikogu.

10. Tingimused eratee avalikuks kasutamiseks määratakse kindlaks valla ja eratee omaniku vahel sõlmitava lepinguga (edaspidi *tee avaliku kasutamise leping*). Tee avaliku kasutamise lepingus peab olema sätestatud:

10.1. eratee avaliku kasutamise periood;

10.2. teehoiu korraldamine, teekulude kandja;

10.3. eratee kasutamise kord ja tähistus;

10.4. hüvitis eratee omanikule.

11. Valla ja eratee omaniku vahel sõlmitava tee avaliku kasutamise lepingu üldtingimused kinnitab vallavalitsus.

12. Toimingud teeregistriga:

12.1. Kui tee on kantud teeregistrisse, teeb registri volitatud töötaja registrisse märke, et tegemist on avalikus kasutuses oleva erateega;

12.2. Teeregistrisse kandmata tee puhul kannab registri volitatud töötaja tee kohalikku teeregistrisse 10 päeva jooksul, arvates lepingu sõlmimisest. Registrisse märgitakse, et tegemist on avalikus kasutuses oleva erateega.

13. Tee avaliku kasutamise lepingu alusel esitab vallavalitsus või eratee omanik või mõlemad ühiselt Lääne Maakohtu kinnistusosakonnale avalduse tee kandmiseks kinnistusraamatusse avalikult kasutatava teena.

III. ERATEE VALLA OMANDISSE VÕTMINE

14. Valla omandisse saab võtta erateid tingimusel, et teemaast on moodustatud omaette kinnistu.

Valla omandisse võtmisel eelistatakse teed, mille suhtes on avalik huvi.

15. Tee valla omandisse võtmise aluseks on tee omaniku vastav avaldus (edaspidi *avaldus*), mis esitatakse vallavalitsusele ning millele peavad olema lisatud tee omandiõigust tõendavad dokumendid (tee omandi tekkimise aluseks olev leping või muu dokument, tasutud arved, tee projekt või ülesmõõdistusprojekt jms).

16. Tee valla omandisse andmise avaldus ja selle menetlemine

16.1. Valla teeregistri volitatud töötaja kontrollib avalduse, selle lisadena nõutud dokumentide olemasolu ning vastavust korrale ja muudele puutumust omavatele dokumentidele ning otsustab avalduse menetlusse võtmise 10 päeva jooksul, arvates avalduse saamisest. Erandlikel juhtudel võib teeregistri volitatud töötaja avalduse läbivaatamise ning kirjaliku seisukoha esitamise tähtaega pikendada 5 päeva võrra, teavitades sellest avalduse esitajat ja vallavalitsust.

16.2. Kui avaldus ei vasta *korras* sätestatule või kui ei ole lisatud punktis 15 nimetatud dokumente või need ei vasta korrale, teatab volitatud töötaja avalduse esitajale puudustest 3 tööpäeva jooksul, arvates puuduse avastamisest ning nõuab määratud tähtajaks (ei või ületada 10 päeva) puuduste kõrvaldamist. Puuduste mittekõrvaldamise korral jäetakse avaldus läbi vaatamata ning tagastatakse esitajale.

16.3. Kui avaldus ja selle lisad vastavad korras sätestatule või kui nendes leiduvad puudused kõrvaldatakse määratud tähtaja jooksul, edastab teeregistri volitatud töötaja avalduse vallavalitsusele menetlemiseks.

16.4. Vallavalitsus vaatab avalduse läbi ning esitab kirjaliku seisukoha:

- a) avalduses märgitud tee vastavuse kohta korras toodud nõuetele;
- b) tee tehnilise seisundi kohta;
- c) asoleva avaliku huvi kohta tee valla omandisse võtmiseks ning teeb esimesel võimalusel ettepaneku vallavolikogule tee valla omandisse võtmiseks.

17. Kui avaldus ei ole põhjendatud või tee valla omandisse võtmiseks puudub avalik huvi, tagastab vallavalitsus avalduse ja selle lisad koos omapoolse kirjaliku põhjendusega avalduse esitajale.

18. Tee valla omandisse võtmise otsustab vallavolikogu. Vallavolikogu otsuse alusel vormistavad vallavanem või tema poolt volitatud isik ning eratee omanik esimesel võimalusel, kuid mitte hiljem kui kahe (2) kuu jooksul, arvates vallavolikogu otsusest,

notariaalse lepingu tee omandiõiguse ülemineku kohta eratee omanikult vallale.

Erandkorras võib vallavolikogu vallavalitsuse ettepanekul otsustada sellise tee, mis ei vasta korra punktides 14 ja 15 toodud tingimustele, valla omandisse võtmise.

18.1. Pärast valla tee omanikuna kinnistusraamatusse kandmist ja kinnistamisotsuse saamist esitab teeregistri vastutav töötaja materjalid (kinnistamisotsus, asukohaskeem, üleandmise-vastuvõtmise akt) raamatupidajale tee vallavara registrisse kandmiseks.

IV. PEREMEHE TU TEE VALLA OMANDISSE VÕTMINE

19. Kui tee omanik on teadmata või on alust arvata, et tee on peremehe tu ning selle tee suhtes on avalik huvi, annab vallavalitsus teeregistri volitatud töötaja ettepanekul korralduse peremehe tu ehitise hõivamise menetluse algatamiseks.

20. Vallavalitsuse esmased toimingud:

20.1. tee plaaniline mõõdistamine;

20.2. tee seisukorra ja tee kirjeldus.

21. Pärast punktis 20 nimetatud toiminguid moodustab vallavalitsus komisjoni, kes 10 päeva jooksul tee hindab. Teeregistri volitatud töötaja koostab ettepaneku tee rajatisena arvele võtmiseks ja andmete kandmiseks kohalikku teeregistrisse, lisades hindamisakti. Kui teel ei ole valdajat, määrab vallavalitsus teele hooldaja.

22. Pärast tee arvelevõtmist avaldab vallavalitsus Ametlikes Teadaannetes ja kohalikus maakonnalehes Lääne Elu teate hõivatava tee, selle asukoha ning viimase teadaoleva omaniku kohta. Teade peab sisaldama üleskutset esitada vastuväiteid tee peremehe tuse või selle valla poolt hõivamise kohta teates märgitud päevaks. Vastuväidete esitamise aeg ei või olla lühem kui kaks kuud. Vastuväited vaatab läbi vallavalitsus, kes otsustab seejärel, kas tee on peremehe tu või mitte.

23. Peremehe tu tee hõivamise otsustab vallavolikogu.

24. Vallavolikogu otsuse alusel kannab teeregistri volitatud töötaja tee kohalikku teeregistrisse ning esitab raamatupidajale dokumendid tee kandmiseks vallavara registrisse. Tee omanikuks märgitakse vald, lisatakse tee asukohaskeem.

25. Vallavalitsus algatab maa munitsipaliseerimise menetluse.

V. RAKENDUSSÄTTED

26. Käesolev määrus jõustub kümnendal päeval pärast avaldamist elektroonilises Riigi Teatajas.

27. Määrus avaldatakse valla ajalehes Rotala.

Volikogu esimees Aare TAMM